

FOAIA DIECESANĂ

Organ al Eparhiei gr. or. rom. a Caransebeșului

Apare odată în săptămână: DUMINECA

<p>Prețul Abonamentului: Pentru Austro-Ungaria pe an . . . 5 fl. — cr. pe 1/2 an . . . 2 " 50 " " România și străinătate pe an . . . 14 franci pe 1/2 an 7 "</p>	<p>Prețul inserțiunilor: Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte etc. tipărite de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte, 3 d., până la 200 de cu- vinte, 4 fl., de aci în sus 5 fl.</p>	<p>Correspondențele se adresează redacțiunii „FOAIA DIECESANĂ“; ează banii de prenumerațiune și inserțiuni la ADMINISTRAȚIA Librăriei și Tipografeii diecesane în Caransebeș</p>
---	---	--

Caransebeș la 3 Decembrie 1894.

În fine a sosit și sancțiunea căsătoriei civile, ceea ce de altminterlea era de prevăzut. Deci biserica lui Christos intră în o eră nouă, în o eră ostilă așezămintelor și învățăturilor ei.

Cu multă îngrijire privim în viitoriu, dela carele numai bine nu putem aștepta.

Este adevărat, că se afirmă din partea amicilor erei noaue, a anteluptătorilor ei, că învățăturile bisericeii, dogmele ei, așezămintele ei nu se alterează, ci acestea rămân intacte și nevătămate față de credincioșii ei. Într'adevăr sunt foarte marinimoși. Pe deoparte se zice, că învățăturile bisericeii și așezămintele ei se respectează, nu se vatămă, ează pe de altă parte se trimbetează în lume, că instituțiunile de până acuma se pun în mormânt.

Și mare este bucuria pentru sancțiune în taberile contrare! În această bucurie cu mare gingășie și dragoste se tractează biserica și credința creștină, ba și însuși Dumnezeu. Căci eată ce cetim într'o foaie liberală:

„Nu negăm, că de spinul, ce l-am tras din corpul nostru este lipită și carne vie. Și cum nu! De superstițiune se țin și multe altele și prin lăpădarea formelor evului mediu, fără îndoială cad sub masă și multe alte concepte, ce de demult le-am avut în drag și aparțin armaturii noastre. Ah da, influința preoților a primit o mare spărtură, și nu fără cauză încep contesele eărăși a se ruga, cu evlavioase rugăciuni comune. Dară dacă rugăciunile de până acuma nu au moiat inima milostivă a lui Dumnezeu, este semn, că și Dumnezeu e pe partea batalioanelor celor tari, și că ingerința religiunilor în viața de stat a națiunilor în ochiul său e deja usurpațiune căzută în disgrăție.

E fapt flagrant, că dumnezeii Europei sunt acuma liberali. Aceeași logică, carea s'a provocat la voința lui Dumnezeu în secolii primi de cucerire

ai creștinismului, și acuma dovedește, că de astădată potestatea cea mai înaltă află de bine a îndrepta astfel soarta locuitorilor pământești. Să nu se considere aceasta de persiflagiu. Credința în o misiune mai înaltă a liberalismului îi dă și acestuia acea putere pătrunzătoare, pe carea o admirăm în cuceririle sale și văzând efectul minunat asupra oamenilor și instituțiunilor, precum și ist-țimea de necrezut și fertilitatea sa, care scoate apă din stincă și produce din nimica cultură, avere, bunăstare și plăcere de viață, nu este fără basă credința tare a acelora, cari și în aceste formațiuni ved mână lui Dumnezeu și deci fac religiune din liberalism.

Precum și este. Noi credem într'nsul și în aceea, că soarta Europei, fericirea și mărirea națiunilor de presente e în mână liberalismului. Libertatea este într'adevăr o idee de origine dzească, și dacă oamenii se simțesc bine într'nsa, se desvoaltă și infloresc, atunci în aceasta Dzeu își poate afla numai plăcerea, căci nici Dzeu nu poate să voiască altceva decât ca omul să-și afle fericirea în instituțiunile sale proprii. Și dacă e de origine dzească instrucțiunea publică, căsătoria și matriculele, atunci Dzeu a creat acestea pentru oameni și nu pentru sine, și liberalismul e atât de religios ca să creadă, că face un lucru religios, când ia jos aceste sarcini de pe umerii lui Dumnezeu, și ia asuprași grijile acestuia.“ etc.

Am reprodus acestea pentru de a se vedea îngâmfarea cea mare a așa numitului liberalism, de unde urmează apoi disprețul față de instituțiunile și doctrinele seculare bisericești.

Cu multe furtune a avut a se lupta credința și biserica creștină, și ea tot învingătoare a rămas, căci pe stincă este întemeiată și nici porțile iadului nu o vor sfărâma.

Zace în firea lucrului, ca biserica ca o instituțiune dzească să aibă lupte cu lumea, căci lumea numai pe ai săi iubește, și așa nici nu e de mirat

dacă vedem din când în când rēdicându-se ea contra bisericeii și a instituțiilor ei sacre.

Nu ne atingem de bucuria aceloră, cari sē închină acuma libēralismului ca unei religii noi, și îl pun mai pre sus de toate. Liberalismul dacă va și fi el religie, e o religie falsă, de carea biserica lui Christos nu are sē se teamă, deși sē poate supera, că i sē pune piedecă întru împlinirea misiunii sale celei dzești, și deși sē poate întrista, pentrucă fără îndocală sē vor afla și fiii de ai sēi mai slabi, cari ascultând de fraseologiile religiei noi — a liberalismului îngâmfat, — vor rētăci depărtându-se de la sinul ei iubitoriu.

Noi intrăm în era cea nouă, în era patimilor, cu speranța în Dumnezeu, în Dumnezeul nostru, carele fiind Dumnezeu adevărat nu părăsesce pe cei slabi alăturându-se la batalioanele celor tari, căci așa zice sântul apostol Pavel: „căci cele nebune ale lumii a ales Dumnezeu, ca pe cei înțelepți sē-i rușineze și cele slabe ale lumii a ales Dumnezeu, ca sē rușineze pe cele tari“. Eară Mântuitorul nostru a zis: Eu cu voi sunt până la sfârșitul lumii.

Sē intrăm dară fără frică și cu speranță tare în Dumnezeu, având și cuvintele sântului apostol Pavel înainte: „Luați toate armele lui Dumnezeu, ca sē puteți sta în potrivă în ziua cea rea, și toate isprăvindu-le sē stați. Stați drept, incingându-vē mijlocul vostru cu adevărul și îmbrăcându-vē cu plătoșea dreptății, și încălțându-vē picioarele spre gătirea evangheliei păcii, preste toate luând păvaza credinței, cu carea veți putea stinge toate săgetile vicelanului cele aprinse, și coiful mântuirii luați și sabia Duhului.“

Patriarhii

(continuare)

Avram și Isac.

Ținta: cum a jertfit Avram pe fiul sēu Isac lui Dzeu?

I

Avram trăia mulțumit și fericit în Canaan. Pământ avea destul, vitele și averile i-s'au înmulțit și Dzeu îi dase și un copil bun și cuminte, pe Isac. Acesta era toată bucuria lui Avram și a Sarei și ei nu l-ar fi dat pentru toate bunătățile pământului.

Dar auziți ce s'a întâmplat!

II

Predarea istorioarei în 4 bucăți.

1. Și Dzeu cercă pre Avram și-i zise: „*Ia pe unicul tēu fiu, pe care-l iubești, și mergi în pământul Moria și-l adă acolo jertfă.*“

2. Avram sculându-se de dimineața luă cele de lipsă pentru jertfă și pe Isac, fiul sēu, și plecă spre locul, ce-i spusese Dzeu. Și mergend ei împreună,

Isac zise lui Avram: „*Foc și lemne avem, dară unde este oaia de jertfă.*“ Avram răspunse: „*Fiul meu, Dzeu va purta grija de oaia de jertfă.*“ Și merseră mai departe. Și după ce ajunseră la locul zis de Dzeu, Avram zidi acolo altariu, cladi lemnele și, legând pe Isac, îl puse pe altariu de asupra lemnelor, apoi întinzend mâna luă cuțitul, ca sē junghie pe fiul sēu.

3. Atunci Dzeu îi strigă din ceriu zicend: „*Avrame, Avrame! sē nu pui mâna ta pe copil, nici sē-i faci lui ceva, căci acum cunosc, că te temi de Dzeu, fiind-că n'ai cruțat nici pe unicul tēu fiu pentru mine.*“ Atunci vēzend Avram înainte sa un berbec îl jertfi în locul fiului sēu.

4. Și Dzeu binecuvēntă de nou pe Avram și Avram sē întoarsē acasă.

Reproducere. Întrebuintarea mapei; esplicarea locurilor mai grele.

Câți copii a avut Avram și Sara? Un singur copil, pe care-l iubiau foarte. Ce a zis Dzeu lui Avram? Cum i-au picat lui Avram aceste cuvinte? Foarte greu, căci Isac a fost unicul lui fiu, Avram era bătrân și nu avea speranță sē mai aibe alți copii, afară de acestea îl omora gândul, că el trebuie sē junghie pe fiul sēu și sē-l ardă. Ce credeti, ce a făcut Avram?

Avram sē supune voinții lui Dzeu. Pornește cu Isac spre locul de jertfă. Ce a fi gândit el pe drum? Sermane copile — va fi zis în sine Avram, privind pe nevinovatul copil, care nu știa unde sē duce —, oarele tale sunt numerate; încă puțin și eu, tatăl tēu, trebuie sē-ți iau viața, sē te pun pe foc și întorcend mă la mamă-ta în locul tēu sē-i arēt cuțitul plin de sânge. Oare ce ar fi făcut alt om în locul lui Avram? S'ar fi lăsat de jertfă și ar fi zis poate: dacă Dzeu vrea sē-mi iee copilul, iee-l pe altă cale, printr'un morb... moarte, eu nu... Avram însă își ia inima în dinți zidește altariul, pune lemne pe el și de asupra lemnelor pe Isac. Copilul nu zice nimica, cu privirea lui doioasă pare că întreabă pe tată-sau: Ce ai de gând, nu mă mai iubești, ce ți-am greșit...? Avram cu inima sfâșiată de durere pune mâna pe cuțit și fără șovăire îl duce la grumazii fiului sēu și — spuneți-mi ce face? Îl junghie... Apoi? Îl arde... Oare era de lipsă, că Avram sē junghie... sē ardă... pentru ca sē îplinească porunca lui Dzeu? Nu, fiilor, și fără ca sē se întâmple junghierea și arderea, Avram a împlinit voia lui Dzeu. Dacă cine-va e hotărît sē facă ceva și din felurite cause, ne-atârătoare de el, nu face asta, atunci aceea, ce a voit sē facă, e tot atâta, ca și când ar fi făcut-o (esemple). Așa dar Avram, fără ca sē junghie și ardă pe Isac, l-a jertfit pe Isac lui Dzeu, sē înțelege că nu pe altariu, ci în inima sa. Avram a fost hotărît sē asculte pe Dumnezeu până în sfârșit și durerea lui a fost tot atât de mare, când a pus mâna pe cuțit, ca și când l'ar fi implântat în Isac.

Dar sē vedem ce s'a întâmplat mai departe.

Așa dar Dzeu scâpă pe Avram de chinul lui, pe Isac de moarte și se îndestulește cu jertfirea unui berbec. Dzeu a cerut mai întâiu jertfirea lui Isac, apoi a împedecat-o. Oare de ce a făcut el aceasta? A voit să vadă, dacă Avram e totdeauna ascultătoriu și îl iubește în ori-ce împrejurări: *Dzeu a cercat (a ispitit) pe Avram.*

Oare știut-a Avram dela început, că Dzeu vrea să-l cerce numai, Nu, tot ce a știut el este: Dzeu cere jertfa aceasta, care mă consta multă durere; Dzeu nu-mi voește răul, nu poate să-mi dorească decât binele, eu însă nu-l înțeleg și de aceea: *fie voia lui!*

Ce a fi gândit însă Avram după ce a văzut gândul lui Dzeu? Știut-am, că Dzeu nu mi-a voit rău, ci a voit ca și mai mult să mă întărească în ascultare, credință... și eată pentru ce este bună cercarea.

Și bucuria lui Avram a fost și mai mare, pe de o parte că Dzeu i-a redat pe Isac și la binecuvântat de nou, pe de alta parte că a eșit învingătoriu din o cercare atât de grea.

Resumare: Ascultarea a căzut lui Avram greu, cercarea a fost mare, iubirea lui Avram de Dzeu a rămas nestrămutată și respłata nu a lipsit.

III

a) Avram a iubit pe Dzeu mai mult chiar și de cât pe unicul seu fiu și prin aceasta s'a făcut și mai mult vrednic de Dzeu.

b) Dzeu a cercat, a ispitit credința, iubirea și speranța lui Avram: Pentru ce? Ca să vadă, dacă Avram e statornic și ca să-l întărească și mai mult în credința, iubirea... Avram a rămas statornic, el jertfește lui Dzeu ce are mai scump.

Cum s'a simțit Avram după ce a învins ispita, după ce a jertfit în inima sa pe Isac? Mulțămît cu sine: el avea conștiința curată, că a făcut binele; credința lui în bunătatea și înțelepciunea lui Dzeu s'a întărit; spera cu figuritate, că Dzeu i-va implini promisiunile făcute (vezi istorioara penultimă). Pentru toate aceste Avram s'a făcut plăcut lui Dzeu. El era fericit, — un bun, decât care mai mare nu-și poate dori omul în viața aceasta, el a primit „cununa vieții.“

Sunt și astăzi ispite? Esemple. Ce trebuie să facem în casurile aduse în exemple?

Cere Dzeu încă jertfe dela noi? Faptele îndurării trupești și sufletesti. Acela, care satură pe cel flămând, care îmbracă pe cel gol, care dă de beut celui sêtos, jertfește din al său; cel ce cercetează pe cel bolnav jertfește liniștea și comoditatea sa; acela, care ajută la foc și alte primejdii, acela, care se luptă pentru neam și țară, își pune în cumpenă, își jertfește viața.

Cum se simțesc aceia, cari ies învingători din ispite și cari jertfesc, ce au, pentru Dzeu, pentru aproapele...? Mulțămîți... fericiți, așadară și ei au parte din „cununa vieții.“

IV

„Cel ce iubește pe fiul seu sau pe fca sa mai mult decât pe mine, nu este vrednic de mine,“ — zice Domnul (Mat. 10, 37).

„Fericit bărbatul, care rabdă ispită; căci cercându-se va primi cununa vieții, ce a promis-o Dzeu celor ce-l iubesc.“ (Iacob. 1, 12).

V

Fostați și voi când-va în ispite? Învinșați cercarea? Cum v'ați simțit după învingere? Îndestuliți cu sine, fericiți.

Explicarea cuvintelor: „și nu ne duce pre noi în cercare“.

Aplicări potrivite cu cele învățate.

Influența morală a Evangeliului asupra vieții soțiale a oamenilor

„După fructe se cunoaște pomul, ear după faptele sale omul“.

Iată un adevăr biblic foarte popularizat și cunoscut de toți.

Fructul este semnul văzut care denotă calitatea arborelui, iar faptele arată pe om cine este și ce este. Precum dintr'un arbore rău și sêlbatic, nu pot eși decât fructe rële, cari nu sunt bune de nimic, asemenea și omul prin faptele și vieța sa își face cunoscut tuturor natura sa.

Dar adevărul biblic în uestiune este foarte popularizat. El este cunoscut nu numai de lumea creștină, dar aproape de ori-ce om, care cugetă, căci fie-care, chiar și fără cunoștința vre unei revelațiuni condus în mod natural de propria sa rațiune, cugetă și judecă tot ast-fel. Că: după influența ce o exercită o persoană, lucru sau idee, în bine sau în rău asupra cuiva, judeca despre natura și calitatea, bunătatea sau răutatea acelei persoane, lucru sau idee.

Dar să aplicăm acest principiu însuș evangeliului. Să judecăm învățătura și doctrina revelată noauă de Isus Cristos și predicată de Apostolii săi după fructele sale.

Să vedem ce înrîurire sau influență a avut Evangeliului acesta a lui Isus Cristos, ideile și religiunea sa asupra oamenilor și asupra vieții noastre sociale, ca, din fructele pe care le-a dat și le dă, să judecăm despre calitatea acestei învățături.

Dacă judecăm Evangelia și Creștinismul, după influență morală și religioasă, ce a exercitat'o și o eșercită asupra vieții acelora, cari au trăit și voesc a trăi după această lumină descoperită oamenilor de însuș Fiul lui Dumnezeu¹⁾, ideia ce ne-o formăm despre caracterul și origina acestei religiuni, este, că Creștinismul singur dintre toate religiunile, ce au existat și există, cunoscute și profesate de omenire, este nu numai *religiunea cea mai curată și cea mai bună, dar singura religiune adevărată și perfectă*, care a putut și poate realiza în

¹⁾ Comp. Mat. VII. 16, 20; XII, 33, sq. Luca VI, 43, etc.

²⁾ Comp. Ioan I, 18.

omenire acea moralitate, care înalță pe om până la perfecțiunea divină, cărea tinde a se asemăna și a-i fi adevărată imagine de sântenie, perfecțiune și bunătațe¹⁾.

Religiunile păgâne aveau în ele o mulțime de precepte rele și imorale. Ele îndemneau la săvârșirea de fapte nedumne, cari înjoseau și degradau pe om. Chiar și în doctriina și învățătura despre zeii lor în aceste religiiuni vedem și aflăm toate viciile și netrebniciile, om-nesti ba încă într'un grad de decadentă, cum nu se ved și nu se întemplă la cei mai imorali și stricați oameni.

Pe de altă parte, la un Confucius, Socrate, Platon, Cicero, Seneca, Plutarch, Marcus Aurelius și alți înțelepți și mari moralisti ai lumii vechi, aflăm și multe precepte morale, foarte frumoase și demne de admirat. Dar preceptele și maximele morale ale acestora n'au adus omenirii mai nici un folos practic și real. Ele, departe de a o îndrepta, n'au putut rădica și scoate din starea de decadentă și din moartea morală, *nici măcar un singur păcătos*. Toate preceptele și maximele lor morale, au rămas, pentru viața morală a omenirii, ca niște simple licării. Ele n'au putut lumina omenirea, cu lumina zilei, fiind-că le lipsea unitatea de vederi și un principiu comun, care să le unească. Le lipsea perfecțiunea și puterea d'a putea lucra asupra vieții practice a omului. Majoritatea lor și toate acele cari continuau sau tindeau la un ideal, erau niște cei ce le-au zis și le-au scris, n'au crezut că va putea omul ajunge vre-odată, căci chiar autorii lor n'au fost convinși despre ele și nu le-au aplicat în viața lor.

Cicerone ne dă cea mai vădită probă despre impotența maximelor și a preceptelor morale a lumii antice. El nu arare ori vorbește despre virtute. În scrierea sa Tusculan. disput. II, 22, vorbește despre puterea d'a învinge durerea și suferința, putere și virtute, în care, este necontestat, că Romanii s'au ilustrat în așa mod, în cât au atras admirațiunea lumii. Dar singură practicarea acestei virtuți, Cicero ne afirmă, că nu ne dă tipul omului înțelept și virtuos. *Pe adevăratul virtuos și înțelept*, el zice, că nimeni nu l'a văzut și nu l'a cunoscut (in quo vero erit perfecta sapientia quem adhuc nos quidem vidimus neminem), și filosofii, s'au mărginit numai a-l descrie, *cum trebuie să fie și al cunoaște atunci când el s'ar arăta vre-odată*, (qualis futurus sit, si modo aliquando fuerit)²⁾.

Cel mai înalt ideal de moralitate, pe care l'a putut concepe cultura clasică și de care s'a putut apropia lumea veche înainte de Cristos, este fără îndoială cel descris de Platon în a doua carte a Republicii sale³⁾, anume perseveranța dreptului în

suferință, ca contrast cu cel nedrept care se bucură și mai tot deuna nu suferă.

Pe când *nedreptul*, zice Platon, simulează dreptatea ca să eschiveze nedreptatea sa și să amâne sau chiar să înlăture, de este posibil, pedeapsa ce l'așteaptă, *cel drept*, din contră este simplu, fără șovinism, și știe o dreptate. El, precum și Eschyl il descrie, *voeste a fi drept, dar nu voeste a se arăta astfel*. Acesta, fără a face vre-o nedreptate, suferă liniștit cele mai mari nedreptăți, ce s'ar părea că apasă asupra lui, numai ca să și păstreze dreptatea sa. Și cu toate calomniile și maltratările ce i-s'ar face, el nu replică, nici nu răspunde cu aceeași măsură, și rămâne același neschimbat și nestrămutat până la moarte. Și fie că s'ar socoti toată viața sa ca nedreptă, el rămâne întru ale sale, *întru adevăr și dreptate, căci este drept*.

Dar Platon merge cu descrierea celui drept mai departe; el chiar profetizează, ca și cum ar fi avut o prevedere despre Isus Christos și moartea sa pe cruce. „Cel drept, zice el, va fi bătut, chinuit, legat; i se va răpi vederea, și după ce el va suferi toate, atunci va fi luat și spânzurat pe un lemn“⁴⁾.

Dar această descriere a dreptului este un fapt singular, și ea nu este inspirată de dreptatea și legalitatea unei sfere religioase. Este un simplu id-al, o cugetare abstractă, fără conștiință și simțire din partea celui care a zis-o, că ea s'ar putea realiza sau întemplă vreodată: este o profecție inconștientă, care nu s'a putut vedea nici până în zilele autorului, nici după aceea. O profecție a caruia, împlinire trebuia a se realiza peste patru secole, în persoana lui Isus Christos cel crucificat pentru mântuirea întreg genului uman.

Așa în cât resumând privirea generală asupra tuturor maximelor și preceptelor morale a înțelepților lumii păgâne, putem zice că: *ele au fost și au rămas idei abstracte*. Le lipsea partea cea mai esențială, aplicarea, fapta, aceea fără de care, ele au rămas ceea ce au fost, *literă moartă*. Căci fapta este cea mai puternică predică, și numai viața poate îndemna la viață, ear viața, față de cuvinte, în acest sens, înțelegem fapta. Căci însuși Isus Cristos a zis: Nu celce va învăța numai, ci, *cel ce va face și va învăța, acela se va chema mare întru împărăția lui Dumnezeu*.⁵⁾

Pe o scară mai înaltă stă monoteismul Judaic, Legea V. Testament cu preceptele sale morale; căci ea nu este productul unei simple fantasii și speculațiuni umane, lăsată în propriile sale puteri și cu putință d'a se înșela și rătăci, ci rezultatul unei revelațiuni divine. Aci este Dzeu, care se prezintă ca autor al ei, și el este care dă legea, cu scop de a se onora și de a sânti pe credincioși.

¹⁾ Comp. Mat. V, 48.

²⁾ Cicero, ibidem.

³⁾ Comp. Platon. Politia, pag. 74 și 360.

⁴⁾ Platon, ibidem, pag. 361, editt. Bip.

⁵⁾ Comp. Mat. V...

Dar și această lege cu preceptele sale morale este numai o imagine și preînchipuire a adevăratei legi și a adevăratelor precepte morale viitoare¹⁾. Ele nu sunt de cât o pregătire către acela, care împlinește tot ce legea a prescris și profetii au prezis. Preceptele legii n'au altă misiune de cât de a conduce la acela care singur este, reprezintă și realizează idealul iubirii celei adevărate și sante în însăși viața sa. La acela care reconciliând și împăcând pe omul cel căzut în păcat cu Dumnezeu arată și dă pentru înțaiia oară omului isvorul adevăratei virtuți, *Evangelia mântuirii*.

Așa în cât legea pretinde, reclamă și obligă pe om, ear evangeliul îi arată cu iubire datorita sa și îi dăruiește din harul său isvor de har și de mântuire, care-i vine în ajutor și-i dă posibilitatea d'a face bine și a se îndrepta. Legea se mărginește numai de a arăta și a pretinde în mod imperativ omului ceea ce trebuie să facă; evangeliul îi oferă posibilitatea d'a putea îndeplini preceptele privitoare la virtute. Așa încât legea, s'ar putea zice, că este și cuprinde numai imaginea sânteniei, ear evangeliul însuși iubirea lui Dumnezeu, venită în ajutorul omului pentru al mântui.²⁾ Legea inculpă și condamnă pe păcătos; *Evangelia* din contră caută să-l îndrepte, îi arată adevărata cale a expiațiunii, și izbăvindul de păcat îl binecuvintează.

Nu este de tăgăduit că legea, are și ea bunurile sale, însă mai toate acestea se reduc la promisiuni a căror realizare este conlegată cu împlinirea preceptelor ei, și aceasta nu este posibil de a se face de către păzitorii legii, decât numai atunci, când ei vor fi conduși de spiritul și harul evangelic.

Numai credința în Isus Cristos ca Mântuitoriu al întreg genului uman³⁾, și faptele care rezultă din această credință, când ea este adevărată manifestare a simțului intern⁴⁾, numai ea oferă omului mijlocul lucrativ, sau mai bine zicând, remediul contra greșelii și a păcatului. Numai această credință însoțită de fapte ne unește cu Dumnezeu, ne renaște prin harul său și ne ține în adevărată pietate, din care constă și prin care se poate realiza adevărata virtute.

Fără renașterea prin Sântul Spirit, nu se poate obține de cât o acomodare exterioară și superficială condusă către împlinirea obligațiilor legii și a preceptelor ei morale, numai de motive personale și egoistice. Fără renaștere, toată acomodarea către Lege și virtute, este un fel de modalitate și legalitate, care s'ar raporta către morala creștină, în tocmai ca o statuă către persoana pe care o reprezintă, sau ca o imagină către tipul real ce-l reprezintă.

(Va urma)

¹⁾ Comp. Colas. II, 17; Evrei X, 1.

²⁾ Comp. Ioan. III, 16.

³⁾ Comp. Rom. V, 1 seq.

⁴⁾ Comp. Epist. lui Iacob. II, 14 seq.

Austria

Lecțiune practică din Geografie

(continuare din Nr. 47.)

6. Austria inferioară

Austria inferioară (de jos) se află la sudul Boemiei. Ea e împărțită prin Dunăre în două părți. Suprafața ei e muntoasă cu deosebire de a dreapta Dunării. Rîul principal e Dunărea. Locuitorii sunt Germani (Nemți). Industria de fer și bumbac este aici foarte înaintată.

Capitala e *Viena* lângă Dunăre cu peste un milion de locuitori. Viena e cel mai mare și cel mai frumos oraș al Austriei. Aici se află palate, și biserici frumoase, școli înalte, fabrici etc. Viena e capitala nu numai a Austriei de jos ci și a întregii Monarhii. Aici locuiește împăratul Austriei. Alte orașe mai sunt: *Schönbrunn* cu o grădină frumoasă și un castel împărătesc. *Baden* loc de scalde, *Wiener-Neustadt* cu o academie militară ș. a.

În care parte se află Austria inferioară?

Cum o desparte Dunărea?

Cum e suprafața ei?

Care e rîul principal?

Ce sunt locuitorii Austriei inferioare?

Care e capitala?

Spune-mi și alte orașe de frunte ale Austriei inferioare?

7. Austria superioară

Austria superioară de sus se află spre vest dela Austria inferioară, pre Dunăre în sus. Ea e despărțită de Austria inferioară prin rîul *Enns*. Suprafața ei asemenea e muntoasă. Locuitorii sunt Germani. Industria e și aici foarte dezvoltată.

Capitala Austriei superioare e *Linz* lângă Dunăre cu 45 mii de locuitori, oraș frumos și cu comerț însemnat. Alte orașe mai sunt: *Ischl* cu scalde vestite. *Steyer* cu fabrici de fier și de arme.

În care parte se află Austria superioară?

Prin ce e despărțită ea de Austria de jos?

Cum e suprafața ei?

Ce sunt locuitorii ei?

Care e capitala Austriei superioare?

Spune-mi și alte orașe?

8. Stiria

Stiria se află la vestul Ungariei. Suprafața Stiriei e muntoasă. Rîurile principale sunt: *Drava*, *Mura* și *Sava*. Locuitorii sunt Germani și Sloveni. Industria de fer este foarte vestită. În Stiria se mai află mulți cărbuni de peatră.

Capitala Stiriei e *Graz* cu 100.000 locuitori. Alte orașe mai sunt: *Leoben* și *Eisenerz* cu fabrici de fier. *Rohici* și *Gleichenberg* cu scalde.

Unde se află Stiria?

Cum e suprafața ei?

Cari sunt rîurile principale ale Stiriei?

Ce sunt locuitorii Stiriei?

Care e capitala Stiriei?

Mai spune-mi și alte orașe?

9. Salzburg

Salzburg (Salisburgia) se află la sudul Austriei. Suprafața ei e muntoasă. În munții Salisburgiei se găsește multă sare. Locuitorii se ocupă mai ales cu creșterea vitelor, cu meseriile și cu băieșitul, ei sunt Germani.

Capitala Salisburgiei e Salzburg. Gastein cu scalde.

Unde se află Salisburgia?

Cum e suprafața ei?

Ce minerale se găsesc în munții Salisburgiei?

Cu ce se ocupă mai ales locuitorii?

Care e capitala Salisburgiei?

10. Tirol-ul și Voralberg-ul

Tirolul și Voralbergul se află la vestul Salisburgiei. Are o suprafață muntoasă. Aici se află munți de pre cari neaua și ghița nu se topește nici odată. Vêrful Ortles este foarte înalt. Rîul principal e Inn-ul. Locuitorii sunt Germani și la sud Italiani. Capitala e Innsbruck lângă Inn. Alte orașe mai sunt: Meran loc de cură; la Roveredo, Botzen și Trient sunt mătăsării.

Unde se află Tirolul și Voralbergul?

Cum e suprafața lui?

Care e vêrful cel mai înalt?

Care e rîul principal?

Ce sunt locuitorii Tirolului?

Care e capitala?

Spune-mi și alte orașe?

11. Carintia

Carintia se află spre ost dela Tirol și Voralberg. Suprafața ei asemenea e muntoasă. Vêrful cel mai înalt e Gross-Glockner. Rîul principal e Drava. Locuitorii sunt Germani și Sloveni. Capitala Carintiei e Klagenfurt. Alte orașe mai sunt Villah, Bleiberg cu ocne de plumb. ș. a.

În care parte dela Tirol și Voralberg se află Carintia?

Cum e suprafața ei?

Care e vêrful cel mai înalt?

Care e rîul principal?

Ce sunt locuitorii Carintiei?

Care e capitala Carintiei?

Spune-mi și alte orașe?

12. Carniolia

Carniolia (Craina) se află la sudul Carintiei. Suprafața ei earăș e muntoasă. Pământul e puțin roditoriu. Locuitorii sunt Germani și Sloveni și se ocupă mai ales cu meseriile. Rîul principal e Sava. Capitala Carnioliei e Laibach. Alte orașe mai sunt: Idria are mine de argint viu, la Adelsberg se află o peșteră.

Unde se află Carniolia?

Cum e suprafața ei?

Roditoriu-i pământul?

Cu ce se ocupă mai ales locuitorii?

Care e rîul principal?

Care e capitala Carnioliei?

Spune-mi și alte orașe în Carniolia?

13. Litoralul austriac

Litoralul austriac se află la sud-vestul Carnioliei, și se compune din cetatea Triest, din orașele Görz și

Gradiska, din ținutul Istria și din insulele Cherso și Veglia. Suprafața Litoralului austriac e muntoasă. Locuitorii sunt Italiani și Sloveni. Ei se ocupă cu meseriile cu negoțul și cu pescuitul. Capitala e Triest cel mai mare port al Austriei are negoț însemnat, școală de mărinari ș. a.

Alte orașe mai sunt: Pola are port de resbel. Gorțța (Görz) oraș cu comerț ș. a.

Unde se află Litoralul austriac?

Din ce se compune el?

Cum e suprafața lui?

Ce sunt locuitorii Litoralului austriac?

Cu ce se ocupă ei?

Care e capitala Litoralului austriac?

Spune-mi și alte orașe?

14. Dalmația

Dalmația se află la sudul Creoației, dealungul mării adriatice. Suprafața e muntoasă pământul e vâros și neroditoriu. Locuitorii sunt Italiani și Slavi (Morlaci). Ei se ocupă cu creșterea vitelor și pescuitul. Capitala Dalmației, e Zara. Alte orașe mai sunt: Raguza, Spalato și Cattaro cu porturi. De Dalmația se țin și o mulțime de insule, dintre cari mai însemnată este Lissa cu port de resbeli

În care parte se află Dalmația?

Cum e suprafața Dalmației?

Cum e pământul?

Ce sunt locuitorii Dalmației?

Cu ce se ocupă ei?

Care e capitala Dalmației?

Spune-mi și alte orașe?

Ce se mai țin de Dalmația?

Care e insula cea mai însemnată?

15. Bosnia și Herțegovina

Bosnia și Herțegovina se află spre ost dela Dalmația. Suprafața lor e muntoasă. Rîuri de frutue sunt: Sava, Una, Bosna, Drina și Narenta. Locuitorii sunt Turci și Slavi.

Capitala Bosniei e Serajevo, iar a Herțegovinei e Mostar. (Bosnia și Herțegovina numai dela a. 1878 se află sub stăpânirea Austro-Ungariei. Ele au fost provincii turcești).

În care parte se află Bosnia și Herțegovina?

Cum e suprafața lor?

Cări sunt rîurile de frunte?

Ce sunt locuitorii Bosniei și Herțegovinei?

Care e capitala Bosniei?

Care e capitala Herțegovinei?

Fie-care din țările Austriei își are dieta sa proprie, dar afacerile comune se pertrăctează în dieta imperială numită „Reichsrath“ care se adună în tot anul la Viena. În fruntea Austriei stă împăratul sau Monarhul. Austria e dară împărăție sau monarhie. Fiind-că Austria are ca și Ungaria domnitoriu, guvern și dietă, de aceea și ea se numește țară constituțională.

Pruncilor! Când am învățat despre Ungaria v'am spus cumcă Ungaria are guvernul său propriu, asemenea și Austria încă are guvernul său propriu. Aceste țări însă adevărat Austria și Ungaria sunt strâns legate una de alta stând de sute de ani sub un Domnitoriu comun. Mai au apoi aceste două țări și unele afaceri comune. Spre pertractarea acestor afaceri comune se aleg delegațiuni atât din dieta Ungariei cât și din dieta Austriei.

Aceste delegațiuni se adună în tot anul odată la Budapesta, altă dată la Viena, și aceia ce hotărăsc aceste delegațiuni le implinesc (le execută) ministeriul comun și adevărat: ministeriul comun de resbel și de finanțe și cel de externe.

Împăratul Austriei e totodată și rege al Ungariei. Fiind-că Împăratul Austriei e tot-odată și rege al Ungariei, și fiindcă aceste două țări au și afaceri comune ele formează la oaltă o țară mare, numită „Monarhia Austro-Ungară.” În fruntea Austro-Ungariei stă Majestatea Sa Francisc Iosif I-ul, care în Austria după cum vëzurăm e Împărat, iar la noi în Ungaria se zice Rege.

Ce au fie-care din țările Austriei?

Unde se pertractează afacerile comune?

Cine stă în fruntea Austriei?

Ce e dară Austria?

Fiind-că Austria are Domnitoriu, guvern și dietă cum se numește ea?

Fiind-că Împăratul Austriei e tot-odată și rege al Ungariei și fiind-că aceste țări au și unele afaceri comune ce formează ele la oaltă?

Cine stă în fruntea Austro-Ungariei?

George Cătană
Învățătoriu.

Varietăți

Din raportul ministrului de culte și instrucțiune publică. În zilele trecute s'a așternut parlamentului unguresc un raport al ministrului de culte, care arată starea în care se află învățământul popular. Din raportul acesta estragem următoarele date: Numărul copiilor obligați a frecuenta școala este 2,233.315 = 80.6% din cei obligați la instrucțiune. Școalele se urcă la numărul de 26.942, Numărul învățătorilor e de 25.752. Pentru întreținerea școalelor populare s'au spesat în anul trecut 16,600.000.

Pentru școalele noastre românești nu se spează nici un cruceriu.

Societatea de cântări și musică din loc ține adunarea sa generală Duminecă în 11 Decemvrie (st. v.).

Carte aprobată. Înaltul Ministeriu de Culte și instrucțiune publică prin adresa din 24 Noemvrie a. c. Nr. 56815 a aprobat ca manual pentru gimnasiile cu limba de propunere românească opul: „Manual de Istoria literaturii române de E. Hodoș.”

Români din Silesia. D. Burada cunoscut prin cercetările asupra împrășchierii românilor prin Turcia, pe la Adriatica și prin Europa centrală, a găsit pe lângă Teschen, capitala Silesiei de jos, sate întregi locuite, după a sa părere de români, căci — spune densusul într'o scrisoare din Teschen — portul ciobanului, o mulțime de cuvinte românești identice cu ale valahilor, ce locuiesc în Valachisch-Meseritsch din Moravia, precum și numele de Valeș, ce au acești locuitori, mărturisesc, că mulți din românii, cari odinioară au trecut în Moravia, au rămas pribegiți pe aici.

Publicațiune. În urmarea ordinațiunei Ilustrității Sale D-lui Comite suprem al Comitatului Caraș-Severin din 9 Noemvrie a. c. Nr. 3254 aduc la cunoștință publică, că recursurile și apelațiunile contra decisiunilor și sentințelor aduse în cauza despărțirilor comuniunilor grănicerești după dispozițiunea §-lui 7 alineă a 3-a a Articolului de lege XXIV din anul 1855 au a se preda în tot cazul la protojudele onorariu procedătoriu în cauză, căci înaintarea acestor recursuri și apelațiuni de a dreptul la instanță a II-a sau chiar la Înaltul Ministeriu ung. reg. de interne ca la a III-a instanță nu împedecă executarea decisiunilor instanței prime, și așa de multe ori s'a întâmplat, de respectiva decisiune a fost și ajunsă la putere de drept și și executată, pe când a sosit la I-a instanță recursul sau apelațiunea dată de a dreptul la instanțele susatinse. — Caransebeș în 12 Decemvrie 1894. — Szivós primariu.

Concurs

Pentru întregirea definitivă a postului de preot în parohia de a III-a clasă din Peștere, protopresbiteratul Caransebeșului, se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia diecesană.”

Emolumente:

1. Birul parohial dela 117 case în naturalii sau 1 fl. bani în loc de naturalii 117 fl.
2. Sesiunea parohială în complecs de 32 jugere, care aduce un venit anual în calcul mediu de 320 fl.
3. Plațul parohial cultivat cu pomi, care aduce un venit anual în calcul mediu 20 fl.
4. Venit stolar în calcul mediu 83 fl.
5. Alte venite accidentali în suma de 20 fl.

Recurenții sunt poștiți a-și înainta suplicele de concurs P. On. Oficiu protopresbiteral al Caransebeșului în termenul legal și a se presenta cu știrea protopresbiterului concerninte în vre-o Duminecă sau sêrbătoare în biserică.

Peștere, din ședința comitetului parohial ținută în 18 Martie 1894. [76] 1—3

Nicolae Birăescu, m. p.
președ. com. par.

Lazar Bêlu, m. p.
not. com. par.

În conțelegere cu protopresbiterul tractual.

Concurs

Pentru îndeplinirea postului de învățătoriu la școala confesională gr. or. română din Gătaia, se escrie concurs cu termen de recurgere de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia diecesană.”

Emolumentele sunt :

1. Salariu în bani gata 230 fl. v.
2. 15 Hl. de grâu și 8 Hl. de cucuruz.
3. 2 jugere de livadă.
4. Pentru conferințele învățătoarești și adunarea generală 10 fl.
5. Paușal scripturistic 3 fl. 50 cr.
6. 18 metri de lemne, din cari se încălzește și școala.
7. Cortel liber cu jumătate din grădina intravilanului școlii.
8. Dela înmormântări, unde va fi poftit, 50 cr.

Alesul va funcționa și ca cantor bisericesc și este deobligat a îndeplini agendele scripturistice ale comitetului și sinodului parohial, apoi a compune preliminarele și repartițiunile speselor de cult și bisericești (precum și socotelele de cult și ale bisericii.

Doritorii de a ocupa acest post își vor trimite recursele adresate comitetului parohial și instruate cu documentele prescrise, oficiului protopresb. al Vârșetului în Srediștea-mică, via Versecz, și se vor prezenta în vre-o Duminecă sau sâmbătoare în s. biserică, însă nici de cât în ziua alegerii.

2—3 [75]

Comitetul parohial,

În conțelegere cu Oficiul protopresbiteral.

Concurs

Pentru ocuparea postului de învățătoriu la școala confesională gr. or. română din comuna Herendești, protopresbiteratul Logojului, se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia diecesană.”

Emolumentele sunt :

1. În bani gata 300 fl.
2. Folosirea alor 4 jugere pământ de arătură ;
3. 28 m. lemne de foc, din cari însă are a se încălzi și sala de învățământ ;
4. Pentru scripturistică 6 fl.
5. Diurnă la conferințele învățătoarești 8 fl.
6. Pentru curatorat, dacă îl prevede învățătorul însuși, 12 fl.
7. Pentru o cutare foaie pedagogică, care va voi învățătorul a o abona 3 fl.
8. Cuartir liber cu 2 chilii de locuit, cămară, cuină și grădină pentru legumi de $\frac{1}{4}$ de juger ;

9. Dela înmormântări unde va fi poftit 50 cr.

Dela recurenți se cere, ca pre lângă calificațiune învățătoarească bună se poșeadă pre deplin și musica vocală pentru dirigerea corului vocal esistent în comună ; punându-se însă în vedere alegândului învățătoriu, că pentru prestațiunile sale față de cor — dacă va dovedi dexteritate îndestulitoare — i-se va adauge la salariu după un an de probă încă 20 fl.

Recurenții la acest post învățătoresc au să-și înainteze recursele lor ajustate cu documentele necesare și adresate comitetului parohial din Herendești, la oficiul protopresbiteral gr. ort. român din Logoj.

În fine dela recurenți se poștește, ca înainte de alegere să se presente în vre-o Duminecă sau sâmbătoare în sânta biserică.

Herendești din ședința comitetului parohial ținută la 24 Iulie 1894.

[72] 3—3

Comitetul parohial.

În conțelegere cu protopresbiterul tractual.

Concurs

Pentru îndeplinirea postului vacant de învățătoriu dela clasa superioară din Rêtișor, prin această se escrie concurs cu termen de recurgere de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia diecesană.”

Emolumentele sunt :

1. Salariu în bani gata 400 fl. v. a.
2. Pentru conferințele învățătoarești 10 fl.
3. Pentru adunarea generală 10 fl.
4. Un juger de gămēt arătoriu și un estravilan de 400°□.
5. Cortel liber cu grădină de legumi.
6. Dela fiecare înmormântare unde va fi poftit câte 30 cr.

Alesul este deobligat a purta și cantoratul bisericesc, a instrua școlarii în ceremoniile bisericești, a-i în vêta herovicile, iermoasele, pricesnele etc. a purta scripturistica comitetului și sinodului parohial și a compune preliminariile, repartițiunile și socotelile cultului și ale bisericii, apoi va da la fiecare înmormântare școlari, cari au trecut de 10 ani. Mai departe alesul este deobligat a cânta la parastase și amintiri precum și cu ocașiunea eșirei cu st. litie în câmp.

Concurenții au să producă atestat de calificăciune cu calcul general foarte bun și sunt avisați a-și trimite petițiile adresate comitetului parohial și instruate cu documentele prescrise, oficiului protopresbiteral al Vârșetului în Srediștea-mică via Versecz.

[74] 3—3

Comitetul parohial.

În conțelegere cu oficiul protopresbiteral.

